

Komiterades den 1 Aug. 1902 afgifna betänkande i frågan om gatu-och vägunde...

20 Qc Br. Falun

National Library
of Sweden

Förvaltn
Kommun
Säsk. utas
(Bj)

Komiterades den 1 Augusti 1902 afgifna

BETÄNKANDE

i frågan om

gatu- och vägunderhållets i Falun

öfvertagande af staden.

FALUN
FALU NYA BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG
1902.

Kommittén för ...

BETÄNKANDE

Om ...

Överlämnade af ...

Till Herrar Stadsfullmäktige i Falun.

Undertecknade, som vid Stadsfullmäktiges sammanträde den 10 sistlidne April erhöilo i uppdrag att till förberedande behandling företaga och till Fullmäktige afgifva utlåtande med anledning af en af undertecknad, Hansson, hos Fullmäktige väckt motion rörande gatu- och vägunderhållets öfvertagande af staden, få härmed till fullgörande af detta uppdrag anföra följande.

Efter att hafva tagit del af de handlingar, som röra gatuunderhållsfrågans tidigare behandling, hafva komiterade kommit till den öfvertygelsen, att komiterades uppgift ej kan innefatta framläggandet af en fullständig plan jemte åtföljande kostnadsberäkningar öfver gatornas iståndsättande, något som för öfrigt ej syntes komiterade erforderligt och med hänsyn till sakens brådskande beskaffenhet näppeligen torde hafva låtit sig göra, utan hafva komiterade sökt bedöma frågan med ledning af redan förefintliga utredningar och kostnadsförslag, till hvilka komiterade hänvisa. Dock må här anmärkas, att, då stadens hela gatuyta uppgår till omkring 160,000 qv.-meter, skulle för att få hälften af stadens gator, 80,000 qv.-meter, satta med fältsten, efter här gängse pris af omkring 1 krona 80 öre per qv.-meter erfordras 144,000 kronor, hvilket belopp helt visst högst väsentligt skulle kunna nedbringas vid ett större gatuarbete genom lägre pris per qv.-meter, isynnerhet om staden, som eger erforderligt grus och kanske äfven sten, komme att utföra arbetet. Under den tid ett sådant gatuförbättringsarbete påginge, torde man ej behöfva taga synnerlig hänsyn till den årliga underhållskostnaden. Rörande den årliga kostnaden för underhållet af gatorna efter deras iordningställande föreligger redan en genom den senast arbetande gatukomitén anskaffad, af Ingeniören C. F. Andersson i Karlstad upprättad beräkning, slutande å 9,700 kronor.

Uti motionen erbjudes såsom vederlag för det framtida gatu- och vägunderhållets öfvertagande af staden en aflösningssumma af 150,000 kronor

att under de 3 första åren, efter det beslut och öfverenskommelse blifvit till efterrättelse gällande, utgå med 10,000 kronor samt de derpå följande 24 åren med 5,000 kronor årligen. Stadsfullmäktiges den 23 Maj 1901 fattade, sedermera af Kongl. Maj:t upphäfdade beslut innehöll deremot den bestämmelsen, att såsom vederlag för endast gatuunderhållets öfvertagande skulle uttaxeras en särskild gatuskatt med 6 öre per 100 kronor af gatuunderhållsskyldiga fastigheters taxeringsvärde. För att åtminstone tillnärmelsevis kunna bedöma de kostnader, som skulle drabba å ena sidan stadens fastighetsegare och å andra sidan stadens öfriga skattdragande genom antagandet af den nu väckta motionen i ämnet, särskildt vid jämförelse med de kostnader, som skulle hafva uppstått genom tillämpandet af Stadsfullmäktiges nyss omförmälda beslut i frågan, hafva komiterade låtit sin sekreterare med ledning af i motionen anförda och andra förefintliga uppgifter utarbета en beräkning, som finnes härvid fogad (Bil. A), och till hvilken komiterade tillåta sig hänvisa.

Att vederlag skall vid genomförande af likställighet i afseende å kommunala rättigheter och skyldigheter i fråga om gatuunderhåll utgöras, är genom Kongl. Maj:ts beslut i enahanda fall i ett annat stadssamhälle fastslaget. Beträffande den form, uti hvilken vederlaget bör utgå, hafva meningarna till en början varit inom komitén delade, i det att uttalanden gjorts å ena sidan för bestämmande af aflösningssumma enligt motionen och å andra sidan för utdebitering af en särskild gatuskatt; men som komiterade till fullo inse önskvärdheten, för att icke säga nödvändigheten af att en öfverenskommelse i fråga om gatuunderhållet må fortast möjligt komma till stånd, hafva komiterade — med hänsyn särskildt dertill att Stadsfullmäktige uti sitt förflidne år fattade beslut i frågan gillat principen om gatuskatts utgörande — enat sig om att föreslå, det ifrågavarande vederlag måtte utgå i form af gatuskatt. Deremot och som komiterade tro sig veta, att det egentligen var de i Stadsfullmäktiges beslut intagna bestämmelserna om skyldighet för fastighetsegare att deltaga i kostnaderna för anläggning af ny gata eller gatudel, stensättning af gata och anordnande af rännsten och trottoar, som föranledde fastighetsegarnes majoritet att motsätta sig beslutets fastställelse, hafva komiterade ej ansett sig böra tillstyrka bibehållandet af dessa bestämmelser, men vilja komiterade i stället förorda det i motionen intagna förslaget om träffande af särskild öfverenskommelse mellan staden och vederbörande fastighetsegare vid anläggning af ny gata eller gatudel, dock med det tillägg att, derest sådan öfverenskommelse ej kan vinnas, lagen om skiljemän må i sådant fall tillämpas.

Hvad angår beloppet af den gatuskatt, som skulle komma att å fastighetsegarne uttaxeras, så hafva komiterade ansett sig böra föreslå den-

samma att under de 3 första åren, då kostnaden för iståndsättandet af gatorna måste blifva störst, utgå med 8 öre och sedermera årligen med lägre belopp, som komiterade i afsigt att söka åstadkomma den afsedda öfverenskommelsen ansett böra sättas så lågt som möjligt, och hvilket belopp komiterade med ledning af verkställda beräkningar ansett skäligen böra bestämmas till 5 öre, allt per 100 kronor af gatuunderhållsskyldiga fastigheters taxeringsvärde.

I likhet med motionären anse komiterade lämpligt och skäligt, att — såsom i flere andra städer skett — i sammanhang med gatuunderhållets öfvertagande jemväl underhållet af stadens vägar sommar- och vintertid, som för närvarande hvilat på fastighetsegarne, må af staden öfvertagas. Af tillgängliga uppgifter hafva komiterade inhemtat, att medeltalet af den under de 5 senaste åren uttaxerade afgift för vägunderhållet utgjort ungefär 46 öre per fastighetsbevollningskrona, hvilket per 100 kronor af väghållningsskyldiga fastigheters taxeringsvärde gör något öfver 2 öre; och hafva komiterade med stöd af denna beräkning ansett sig böra föreslå, att såsom vederlag för vägunderhållsskyldighetens öfvertagande af staden må i sammanhang med gatuskatten uttaxeras vägs katt med 2 öre per 100 kronor af vederbörande fastigheters taxeringsvärde.

Om man lägger till grund 1901 års taxeringsvärden, utgörande å gatuunderhållsskyldiga fastigheter 8,870,100 kronor och å väghållningsskyldiga fastigheter 10,875,500 kronor, skulle, i händelse beslut och öfverenskommelse om gatu- och vägunderhållets öfvertagande mot vederlag af gatu- och vägs katt med af komiterade ofvan angifna belopp blefve till efterrättelse gällande, följande uttaxeringar å vederbörande fastigheter uppstå:

Under de 3 första åren:

Gatuskatt å 8 öre per 100 kr.....	7,096,08
Vägs katt å 2 » » » »	2,175,10
	<u>Kronor 9,271,18</u>

Sedermera årligen:

Gatuskatt å 5 öre per 100 kr.....	4,435,05
Vägs katt å 2 » » » »	2,175,10
	<u>Kronor 6,610,15</u>

Å en gatu- och vägunderhållsskyldig fastighet med t. ex. 20,000 kronors taxeringsvärde skulle sålunda under de 3 första åren debiteras gatu- och vägs katt med tillhoppa 20 kronor och derefter årligen med tillhoppa 14 kronor.

Under åberopande af hvad här ofvan anförts få komiterade, med gillande i hufvudsak af motionens motivering, hemställa, att Stadsfullmäktige måtte besluta:

att staden må öfvertaga gatorna i det skick de befinna sig;

att vägunderhållet sommar- och vintertid, som för närvarande hvilar på fastighetsegarne, jemväl må af staden öfvertagas;

att såsom vederlag för det framtida gatu- och vägunderhållets öfvertagande af staden må från och med det år, beslut och öfverenskommelse härom blifvit till efterrättelse gällande, uttaxeras en särskild gatu- och vägskatt att utgå *dels* å fastigheter, belägna vid gata eller torg, sålunda äfven å bevillningsfria fastigheter, under de tre första åren med åtta (8) öre och sedermera årligen med fem (5) öre, allt per 100 kronor af nämnda fastigheters taxeringsvärde, och *dels* å samtliga vägunderhållsskyldiga fastigheter årligen med två (2) öre per 100 kronor af det dylika fastigheter åsatta taxeringsvärde;

att nya fastigheter erlægga gatu- och vägskatt efter enahanda grund i den mån de blifva taxeringsvärderade;

att vid anläggande af ny gata eller gatudel öfverenskommelse i hvarje särskildt fall må träffas mellan staden och vederbörande fastighetsegare, i hvad mån och till hvilket belopp de må vara skyldiga att i anläggningskostnaderna deltaga; skulle i något fall sådan öfverenskommelse ej kunna åvägbringas, må frågan afgöras på sätt och i den ordning, som uti lagen om skiljemän den 28 Oktober 1887 stadgas;

att de medel, som erfordras till nya gators upptagande och redan befintliga gators iståndsättande efter det framtida underhållets öfvertagande af staden, äfvensom hvad som kan behöfvas till det årliga underhållet af stadens gator och vägar utöfver den inflytande gatu- och vägskatten må uttaxeras på samtliga skattskyldiga efter bevillning till staten i enlighet med hvad som i nådiga förordningen om kommunalstyrelse i stad finnes föreskrifvet eller blifver bestämdt i fråga om utgifter för kommunens gemensamma behof, äfvensom å de vid gata eller torg belägna bevillningsfria fastigheterna efter en enligt samma grund verkställd beräkning.

att nämnda gatu- och vägskatt, som bör uppdebiteras efter särskild för ändamålet inrättad längd, må uppbäras af staden genom Drätselkammaren i likhet med och med enahanda förmåns-

rätt som andra kommunalutskylder, hvarefter de inflytande medlen böra bokföras särskildt och användas till underhåll af stadens gator och vägar i den mån sådant blifver nödigt;

att fastighetsegare, som genom byggnadsföretag eller eljes vållar skada å gata, efter det likställighet i fråga om gatunderhållet inträdt, bör sådan skada ersätta; och bör den, som vill hafva dyrbarare gatubeläggning eller gångbanor än som eljes komma att framför hans fastighet användas, sjelf erlægga skilnaden i kostnaden efter aftal med den, som handhafver underhållet af gatorna; samt

att i vederbörandes åliggande i afseende på gatornas renhållning härigenom ej inträder någon ändring.

Slutligen hemställa komiterade, att, derest Stadsfullmäktige för sin del godkänna hvad komiterade sålunda föreslagit, Fullmäktige måtte till Magistraten ingå med begäran, det Magistraten ville i vederbörlig ordning häröfver höra stadens fastighetsegare.

Falun den 1 Augusti 1902.

O. Herdin.

Kristian Wik.

E. Hedblom.

C. F. Lindström.

E. J. Hansson.

Beräkning af de kostnader, som för gatornas i Falun iståndsättande och årliga underhåll samt för vägunderhållet sommar- och vintertid skulle drabba dels stadens fastighetsegare och dels staden i öfrigt genom å ena sidan antagandet af den af Herr Hansson hos Stadsfullmäktige väckta motion i fråga om gatu- och vägunderhållets öfvertagande af staden samt å andra sidan genom tillämpandet af Stadsfullmäktiges den 23 Maj 1901 fattade, sedermera af K. Maj:t upphäfda beslut i samma fråga.

A. Enligt motionen i ämnet.

1:o) *Under den tid aflösningssumma skulle af fastighetsegarne erläggas.*

De siffror, på hvilka beräkningen hufvudsakligen grundar sig, äro:	
taxeringsvärdet å all fastighet enligt 1901 års taxeringslängd	12,146,200 kr.
<i>afgår</i> icke gatuunderhållsskyldiga fastigheter.....	3,276,100 »
	<hr/>
	Återstår 8,870,100 kr.
Väg- men icke gatuunderhållsskyldiga fastigheters taxeringsvärde	2,005,400 kr.

Af den föreslagna aflösningssumman, 150,000 kr. beräknad att af väg- och gatuunderhållsskyldiga fastigheter, äfven af bevillningsfria fastigheter, utgöras med 10,000 kr. under 3 år och 5,000 kr. under 24 år och så att väg- men icke gatuunderhållsskyldiga fastigheter få deltaga med $\frac{1}{3}$ mot hvad som belöper på äfven gatuunderhållsskyldig fastighet, skulle — om summan beräknas efter medeltal på 30 år eller 5,000 kr. årligen — på *gatuunderhållsskyldig fastighet* belöpa 5,3 öre per 100 kr. af taxeringsvärdet samt på *väg- men icke gatuunderhållsskyldig fastighet* 1,8 öre per 100 kr. af taxeringsvärdet årligen.

För en gatuunderhållsskyldig fastighet med 2,000 kronors taxeringsvärde, hvaraf fås *en* bevillningskrona, skulle sålunda årligen utgöras 1 kr. 6 öre samt för en blott vägunderhållsskyldig fastighet 36 öre.

Utöfver aflösningssumman har i motionen beräknats, att ytterligare 150,000 kr. skulle erfordras och på samtliga skattskyldige under samma tid efter bevillning uttaxeras. Då bevillningen år 1901 utgjorde 43,969 kr. 44 öre och dertill lägges beräknadt belopp af bevillningsfria gatuunderhållsskyldiga fastigheter 631 kr. 85 öre eller tillhopa 44,601 kr. 29 öre, skulle — efter en årlig utdebitering af 5,000 kr. — å hvarje bevillningskrona belöpa 11,3. öre.

Sålunda skulle under aflösningstiden, beräknad till 30 år, å hvarje bevillningskrona af gatuunderhållsskyldig fastighet utdebiteras årligen 1 kr. 17,3 öre, å väg- men icke gatuunderhållsskyldig fastighet 47,3 öre samt slutligen å hvarje bevillningskrona för inkomst 11,3 öre.

2:o) *Efter aflösningstidens slut.*

Enligt Ingenjören C. F. Anderssons beräkning skulle den årliga kostnaden för underhållet af stadens gator efter gatornas iståndsättande utgöra 9,700 kr. Härtill skulle komma årliga kostnaden för vägunderhållet sommar- och vintertid, hvilken kostnad torde böra efter de tvenne sista årens medeltal beräknas till 3,300 kr. Enligt från vederbörande inhemtade upplysningar har nämligen vinterväghållningskostnaden först år 1900 drabbat vederbörande fastighetsegare ensamt; förut lärer kostnaden därför hafva uttaxerats å all bevillning inom staden.

Den beräknade summan af den årliga kostnaden för gatu- och vägunderhåll efter aflösningstidens slut utgör sålunda 13,000 kr., som skulle utdebiteras på samtliga skattskyldige efter bevillning till staten och på bevillningsfria fastigheter efter en enligt samma grund verkställd beräkning.

Om man till grund för beräkningen lägger 1901 års bevillningssumma, hvilken, såsom förut nämnts, tillhopa med beräknadt belopp af bevillningsfria fastigheter, utgjorde 44,601 kr. 29 öre, skulle sålunda å hvarje bevillningskrona för såväl fastighet som inkomst utdebiteras något öfver 29 öre.

B. Enligt Stadsfullmäktiges beslut den 23 Maj 1901.

En särskild gatuskatt skulle årligen utdebiteras å gatuunderhållsskyldiga fastigheter, hvilken gatuskatt var bestämd att utgå med 6 öre per 100 kr. af taxeringsvärdet. Då värdet af samtliga gatuunderhållsskyldiga fastigheter, bevillningsfria inberäknade, år 1901 uppgick till 8,870,100 kr., skulle denna uttaxering utgöra 5,322 kr. 6 öre eller i jernadt tal 5,300 kr. årligen; och skulle å en fastighet af 2,000 kronors taxeringsvärde, hvaraf fås en bevillningskrona, belöpa 1 kr. 20 öre.

Att beräkna kostnaden för gatornas iståndsättande efter det framtida gatuunderhållets öfvertagande af staden torde af tillgängliga handlingar

och kostnadsberäkningar ej låta sig göra. Af det belopp, som för detta ändamål skulle å samtliga skattskyldige samt å bevillningsfria fastigheter uttaxeras, skulle emellertid, då fastighetsbevillningen såsom år 1901 utgjorde 4,966 kr. 7 öre, fastighetsegarnes anpart blott uppgå till ungefär $\frac{1}{10}$ -del, då hela den summa, man hade att för debiteringen lägga till grund, utgjorde 44,601 kr. 29 öre.

Efter gatornas iståndsättande skulle det årliga gatuunderhållet betinga en kostnad af 9,700 kr. Drager man derifrån beloppet af den årliga gatuskatten, beräknad till 5,300 kr., skulle skilnaden eller 4,400 kr. årligen utdebiteras å samtliga skattskyldige efter bevillning till staten samt å bevillningsfria fastigheter efter samma beräkningsgrund, hvilket skulle på bevillningskrona göra i det närmaste 10 öre.

På en bevillningskrona af gatuunderhållsskyldiga fastigheter skulle således efter det framtida gatuunderhållets öfvertagande af staden och efter gatornas iståndsättande belöpa årligen efter ofvanstående beräkning 1 kr. 30 öre. Härtill skulle komma kostnaden för vägunderhållet sommar- och vintertid, hvilken, beräknad efter 3,300 kr. årligen, skulle utgöra 3 öre på 100 kr. af taxeringsvärdet eller på en bevillningskrona 60 öre, då sålunda på en väg- och gatuunderhållsskyldig fastighet skulle för väg- och gatuunderhållet belöpa tillhoppa 1 kr. 90 öre per bevillningskrona årligen.

Sammanfattning.

Enligt motionen skulle under aflösningstiden å gatuunderhållsskyldig fastighet årligen uttaxeras 1 kr. 17,3 öre, å väg- men icke gatuunderhållsskyldig fastighet 47,3 öre samt å bevillning af inkomst 11,3 öre, allt per bevillningskrona.

Efter aflösningstidens slut skulle å hvarje bevillningskrona för såväl fastighet som inkomst uttaxeras 29 öre.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut skulle å gatuunderhållsskyldig fastighet efter gatuunderhållets öfvertagande och gatornas iståndsättande uttaxeras 1 kr. 30 öre samt, med inräkning af vägunderhållskostnaden, 1 kr. 90 öre per bevillningskrona och å hvarje bevillningskrona för inkomst 10 öre, allt årligen.

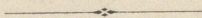
Exempel:

Enligt motionen betalar en fastighet, taxerad till 10,000 kr., under aflösningstiden årligen en summa af *5 kr. 86 öre* och efter aflösningstidens slut årligen en summa af *1 kr. 45 öre*.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut betalar en lika högt taxerad fastighet för väg- och gatuunderhåll tillsammans ett belopp af *9 kr. 50 öre* årligen.

Enligt motionen betalar en till 10,000 kr. uppskattad inkomst under aflösningstiden årligen *11 kr. 30 öre* och efter aflösningstidens slut *29 kronor*.

Enligt Stadsfullmäktiges beslut betalar samma inkomst årligen efter gatornas iståndsättande *10 kronor*.

Exempel:

Enligt motiven betalar en lasthyra, taxerad till 1000 kr, under
affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens
slut till en summa af 4 kr 40 öre.

Enligt Skattelagstiftningens bestämt betalar en last hyra under affärs-
perioden för sig och efter affärsperiodens slut till en summa af 4 kr 40 öre.

Enligt motiven betalar en till 1000 kr upskattad lasthyra under
den affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens slut
4 kr 40 öre.

Enligt Skattelagstiftningens bestämt betalar samma lasthyra under eller
efter affärsperiodens slut till en summa af 4 kr 40 öre.

Enligt motiven betalar en till 1000 kr upskattad lasthyra under
den affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens slut
4 kr 40 öre.

Enligt motiven betalar en till 1000 kr upskattad lasthyra under
den affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens slut
4 kr 40 öre.

Skattelagstiftningen

Enligt motiven betalar en till 1000 kr upskattad lasthyra under
den affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens slut
4 kr 40 öre.

Enligt motiven betalar en till 1000 kr upskattad lasthyra under
den affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens slut
4 kr 40 öre.

Enligt motiven betalar en till 1000 kr upskattad lasthyra under
den affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens slut
4 kr 40 öre.

Enligt motiven betalar en till 1000 kr upskattad lasthyra under
den affärsperioden till en summa af 4 kr 80 öre och efter affärsperiodens slut
4 kr 40 öre.